

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2001-2002

6 FEBRUARI 2002

Voorstel van resolutie betreffende de voortgang van het Europees ruimteprogramma Galileo

(Ingediend door de heer François Roelants du Vivier)

TOELICHTING

Het Galileo-programma, opgestart in 1999, bevindt zich in een cruciale ontwikkelingsfase. De financiering ervan moet in de loop van het eerste trimester van 2002 gewaarborgd zijn want uitstel betekent het einde van een voor Europa essentieel en zeer rendabel ruimtevaartproject.

Ter herinnering: het Galileo-programma wil vanuit een netwerk van 30 satellieten een wereldwijd plaatsbepalings- en navigatiesysteem opstellen, dat grotendeels overeenkomst met zijn Amerikaanse concurrent GPS.

Met Galileo zou Europa over zijn eigen systeem beschikken. Het betreft een burgerlijk systeem, onder burgerlijke controle, waarbij de veiligheidsaspecten evenwel niet uit het oog verloren worden. De Europese Unie kan immers niet toestaan dat essentiële en fundamentele parameters zoals de bepaling van de tijd of van plaatscoördinaten onder toezicht komen te staan van het ministerie van Defensie van één enkele Staat, ook al is het een bondgenoot. Galileo is dus een politiek en strategisch project.

Galileo is natuurlijk ook een economisch project. Een auditverslag door Price Waterhouse Cooper geeft aan dat de winst «aanzienlijk zal zijn voor de Europese economie in haar geheel met een kosten-batenverhouding van 4,6». Ten slotte levert Galileo een belangrijke bijdrage tot het onderzoek en de

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2001-2002

6 FÉVRIER 2002

Proposition de résolution relative à l'avancement du programme spatial européen Galileo

(Déposée par M. François Roelants du Vivier)

DÉVELOPPEMENTS

Lancé en 1999, le programme Galiléo se situe à une phase cruciale de son développement. Ou son financement est finalement assuré au cours du premier trimestre de 2002, ou le report de celui-ci signifie la fin d'un projet spatial essentiel et très rentable pour l'Europe.

On rappellera brièvement que le programme Galiléo consiste en la mise en place d'un système global de positionnement et de guidage au départ d'un réseau de 30 satellites, que l'on peut largement comparer à son concurrent américain le GPS.

Avec Galiléo, l'Europe devrait se doter d'un système qui lui soit propre. Il s'agira d'un système civil, sous contrôle civil, sans négliger pour autant les aspects liés à la sécurité. À cet égard, l'Union européenne ne peut accepter que des paramètres aussi essentiels et fondamentaux que la détermination du temps ou des coordonnées d'un lieu soit sous le contrôle du département de la Défense d'un seul État, fût-il un allié. Aussi, Galiléo est-il un projet politique et stratégique.

Mais Galiléo est évidemment un projet économique, dont une étude d'évaluation confiée à Price Waterhouse Cooper précise que le bénéfice «sera considérable pour l'économie européenne dans son ensemble, avec un ratio coût/bénéfice de 4,6». Enfin, Galiléo apporte une contribution importante à la

werkgelegenheid in deze sector: de Europese Commissie schat dat het Galileo-programma in Europa bijna 150 000 betrekkingen van hoog wetenschappelijk niveau kan scheppen.

Het programma werd in de eerste onderzoeksfasen goedgekeurd, zowel door de Ministerconferentie van het Europese Ruimte-Agentschap, die het groen licht ervoor gegeven heeft, als door de Ministerraad van de Europese Unie. Niettemin was deze laatste onlangs verdeeld over de beslissing om de nodige 550 miljoen euro vrij te maken voor het opstarten van het programma. Paradoxaal genoeg ging de gespecialiseerde raad Wetenschapsbeleid hiermee akkoord, maar niet de raad Vervoer.

Deze mislukking van de raad Vervoer van 7 december 2001 was kennelijk te wijten aan de druk van de Verenigde Staten op sommige lidstaten uit vrees dat Galileo zou uitgroeien tot een zeer gevaarlijke concurrent van het GPS-systeem.

Het Belgische voorzitterschap, dat inzag dat het programma dreigde ten onder te gaan, heeft dit punt op de agenda van de Europese Raad van Laken geplaatst. De Raad kon niet tot een beslissing komen en «verzoekt de Raad zijn werkzaamheden voort te zetten opdat vóór maart 2002 een besluit kan worden genomen over de financiering van de ontwikkelingsfase en vóór juni 2002 een verordening kan worden aangenomen».

De toekomst blijft dus onzeker. België heeft veel te verliezen bij het uitblijven van een beslissing in maart 2002, wat het einde zou betekenen van het programma. Het Belgisch ruimtebeleid is immers in de eerste plaats gericht op het oprichten en stimuleren van hoogtechnologische centra in toekomstgerichte segmenten van industrie en onderzoek. België heeft er dus alle baat bij om deel te nemen aan een programma waarvoor het trouwens reeds bij de startfase 29,28 miljoen euro toegezegd heeft wat betreft het openbare aandeel (dit bedrag moet met twee vermenigvuldigd worden wanneer men de bijdrage van de industrie meetelt).

Deze resolutie wil de regering dus aanmoedigen om te blijven streven naar een snelle beslissing inzake de financiering van het ontwikkelingsplan van het Galileo-programma, en aan onze Europese partners, in de eerste plaats de parlementsleden van de andere lidstaten, blijkt geven van de steun van de Belgische Senaat aan een voor België en Europa essentieel programma.

recherche et à l'emploi dans ce secteur puisque la Commission européenne évalue à près de 150 000 emplois scientifiques de haut niveau en Europe l'apport du programme Galiléo.

Or, si ce programme a franchi les premières étapes de son examen tant par le Conseil ministériel de l'Agence spatiale européenne, qui a donné son feu vert, que par le Conseil des ministres de l'Union européenne, ce dernier s'est récemment divisé sur la décision de débloquer 550 millions d'euros nécessaires à la phase de démarrage du programme. Paradoxalement du reste, le conseil spécialisé de la Politique scientifique a marqué son accord, alors que le conseil « Transports » a pris une décision inverse.

Cet échec au conseil « Transports » du 7 décembre 2001 trouve son origine, ce n'est pas un mystère, dans les pressions des États-Unis auprès de certains États membres, dans la mesure où Galileo constitue un futur concurrent commercial très dangereux pour le système GPS.

La présidence belge, consciente du risque d'abandon du programme, a inscrit ce point à l'agenda du Conseil européen de Laeken — le Conseil n'a pu aboutir à une décision sur le financement, et a donc invité « le Conseil à poursuivre ses travaux afin de pouvoir prendre une décision sur le financement de la phase de développement d'ici mars 2002, et d'arrêter un règlement d'ici juin 2002 ».

L'avenir demeure donc incertain. La Belgique a beaucoup à perdre en cas de non-décision, qui aboutirait à un abandon du programme, en mars 2002. Au contraire, la Belgique, dont la politique spatiale vise en particulier à créer et stimuler des pôles d'excellence dans des créneaux porteurs tant en matière d'industrie que de recherche, a tout à gagner à sa participation à un programme auquel elle a d'ailleurs décidé de participer dans sa phase de démarrage, à hauteur de 29,82 millions d'euros pour ce qui concerne la part publique (ce montant étant à multiplier par deux avec les contributions de l'industrie).

L'objet de la présente résolution consiste donc à encourager le gouvernement à poursuivre l'objectif d'une décision rapide quant au financement de la phase de développement du programme Galileo, et à manifester à nos partenaires européens, à commencer par les parlementaires des autres États membres, l'appui du Sénat de Belgique à un programme essentiel pour notre pays et pour l'Europe.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

De Senaat,

A. overwegende dat het Galileo-programma belangrijk is voor het onderzoek, de economie en de autonomie van Europa op het vlak van de ruimtevaart;

B. gelet op het besluit van de Ministerconferentie van het Europees Ruimte-Agentschap, genomen te Edinburgh op 15 november 2001;

C. gelet op het uitblijven van een besluit op de Raad van de ministers van Vervoer van 7 december 2001;

D. gelet op de conclusies van de Europese Raad van Laken op 15 december 2001;

E. overwegende dat de resoluties van de Interparlementaire Conferentie inzake ruimtevaart, in het bijzonder de resolutie betreffende de strategische autonomie via navigatiesystemen, benadrukken dat de definitieve goedkeuring van het Galileo-programma door de Raad van de Europese Unie de absolute voorrang geniet in het Europees ruimtevaartbeleid.

1. herinnert aan het belang van het Galileo-programma, dat een essentieel onderdeel is van een autonoom Europees ruimtevaartbeleid, en aan de positieve gevolgen ervan voor het onderzoek en de industrie van de Europese Unie in het algemeen en België in het bijzonder;

2. moedigt de regering aan om zich onophoudelijk te blijven inzetten voor de spoedige totstandkoming van een akkoord over de financiering van de ontwikkelingsfase van het Galileo-programma en het eraan verbonden reglement;

3. vraagt de regering meer bepaald dat zij alles in het werk stelt opdat de beslissing over de financiering van de ontwikkelingsfase van het Galileo-programma uiterlijk in maart 2002 genomen wordt, en dat indien nodig de raad voor Algemene Zaken belast wordt met dit dossier, dat nu door de ministers van Vervoer behandeld wordt;

4. is van oordeel dat indien de termijn bepaald door de Europese Raad van Laken niet gehaald wordt, het Galileo-project uitgevoerd moet worden in het kader van de nauwere samenwerking, en moedigt de regering aan in voorkomend geval stappen in die zin te ondernemen;

PROPOSITION DE RÉOLUTION

Le Sénat,

A. considérant l'importance du programme Galiléo pour la recherche, l'économie et l'autonomie spatiale de l'Europe;

B. vu la décision du Conseil ministériel de l'Agence spatiale européenne prise à Édimbourg le 15 novembre 2001;

C. vu l'absence de décision au Conseil des ministres des Transports le 7 décembre 2001;

D. vu les conclusions du Conseil européen de Laeken du 15 décembre 2001;

E. considérant les résolutions de la 3e Conférence interparlementaire sur l'espace, et notamment la résolution sur l'autonomie stratégique par la navigation, soulignant que «l'adoption définitive du programme Galiléo par le Conseil de l'Union européenne est la première priorité en matière de politique spatiale européenne».

1. rappelle l'importance du programme Galiléo, élément essentiel d'une politique européenne spatiale autonome, et les retombées positives de ce programme sur la recherche et l'industrie de l'Union européenne en général et la Belgique en particulier;

2. encourage le gouvernement à poursuivre sans désespérer ses efforts en vue d'aboutir, dans les plus brefs délais, à un accord sur le financement de la phase de développement du programme Galiléo et du règlement qui lui est lié;

3. demande plus particulièrement au gouvernement de tout mettre en œuvre afin que le financement de la phase de développement du programme Galiléo soit décidé en mars 2002 au plus tard, et qu'au besoin le conseil des Affaires générales soit saisi du dossier actuellement confié aux ministres des Transports;

4. considère, en cas d'insuccès dans les délais fixés par le Conseil européen de Laeken, que le projet Galiléo devra être entrepris en utilisant l'instrument de la coopération renforcée, et encourage le gouvernement à entreprendre le cas échéant une démarche en ce sens;

5. gelast zijn voorzitter deze resolutie over te zenden aan het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, de parlementen van de lidstaten en de Raad van het Europees Ruimte-Agentschap.

15 januari 2002.

5. charge son président de transmettre la présente résolution au Parlement européen, au Conseil et à la Commission, aux parlements des États membres et au Conseil de l'Agence spatiale européenne.

15 janvier 2002.

François ROELANTS du VIVIER.
André GEENS.
Marc HORDIES.
Georges DALLEMAGNE.
Mimi KESTELIJN-SIERENS.
Alain DESTEXHE.